

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Sandhed, Storhed og Skønhed

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 22. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_2-txt-shoot-idm228.pdf (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nu opstaaer da Spørgsmaalet, om vi kan finde Sandhed, og adskille den fra Løgneren i Tiden og Rummet, og her gjælder det da først og fremmest om, at vi ret fatte, og dybt indprænte os den unægtelige Vished, at det ikke blot er i Tiden Sandhed og Løgn ere uforligelige, men at netop i Evigheden er der et svælgende Dyb befæstet imellem dem. Den Vildfarelse, at Skilsmisken kun er timelig, har i de sidste Dage faaet saa højrøstede Munde og veltalende Tunger, at vi maae væbne os mod den, ikke ved at tilstoppe Ørerne, men ved at rense dem, saa Sandheds Røst i sin fulde Kraft kan trænge ind og giennemtone os. Det er unægtelig vist, at der er evig Sandhed til, fordi Sandhed kun er den evige Værelses Ja til sig selv; var Livet og Sandheden ikke evige, da maatte *det være en evig Sandhed*, og da det nu dog er Nægtelse af Sandheds Evighed, stempler det netop sig selv som Løgn, og bekræfter Sandheds Evighed ved at nægte den. Ligesaa unægtelig nu, som Sandheds Evighed er, ligesaa unægteligt er det, at den netop i Evigheden umuelig kan taale Løgn, uden at fornægte sin Evighed: selv blive Løgn, som igjen er umueligt da Løgn derved maatte blive Sandhed, blive selv det, i hvis Nægtelse den ene bestaaer. I Tiden derimod kan Sandhed taale Løgneren, taale at strides med den, fordi Løgneren ikke nægter den timeligt Liv, men paastaaer netop, at dens Liv er timeligt, hvilket da Tiden maa vise, som Ordsproget bestemt udtrykker sig: *hvad Sandhed er, skal Tiden vise*. En timelig *Kamp* kan der altsaa være mellem Sandhed og Løgn, uden at Sandhed derved nægter sig selv; at den vil lade Løgneren kæmpe, uagtet det er aabenbart, at al Kraft tilhører Sandhed, og kan kun med dens Tilladelse misbruges, det er os vist nok ubegribeligt, fordi vi umuelig kan begribe den evige Sandhed som begriber os, saalænge vi ikke ere Eet med den; men det kan vi begribe, at Sandheden kun tillader Kampen, fordi den har selv *et timeligt Værk*, som netop ved den befordres, og i dette Stykke gaaer der Syn for Sagn, thi vi ere selv et saadant Værk: *Mennesket* er unægtelig en Skabning af den evige Sandhed som under Kamp udvikler sig i Tiden. Hvorledes det nu egentlig hænger sammen med denne Kamp, kan være, og er virkelig et saare indviklet *Spørgsmaal*, ret egentlig *Ordets Gaade*, men her kommer det os endnu ikke ved, her er kun Spørgsmaalet, om, naar Sandheden har fuldført sit timelige Værk, og nødvendig derved berøvet Løgneren al Kraft, al Muelighed i at yttre sig, saa der er intet tilbage uden *den løgnagtige Villie*, der umulig kan endes, da en *endelig Villie* er en Selv-Modsigelse, som en Kiærlighed der hader og myrder sig selv; om da Løgneren kan 25indlemmes i Sandhed, hvilket er den Udflugt man har grebet til, for at redde Løgneren! Herpaa maae vi nu svare det bestemteste *Nei*, thi man dreie det hvordan man vil, saa er det ikke tænkeligt, uden under den Betingelse, at Sandheden enten skulde holde op at hade Løgneren, eller Løgneren holde op at hade Sandhed, men i begge Tilfælde blev Sandhed Løgn, og Løgn Sandhed, i begge Tilfælde *havde* da *Sandheden* igiennem Tiden *nægtet sig selv*, som vi veed er umueligt.